

Opgave 2 Gelijheidssprookje

Bij deze opgave horen de teksten 3 en 4 en de figuren 1 en 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Het Scandinavische land Zweden wordt beschouwd als een van de meest sociaal gelijke landen in de wereld. Economisch historicus Bengtsson en de politiek historici Berggren en Trägårdh kijken op verschillende manieren naar de ontwikkeling van gelijkheid in Zweden. Deze opgave gaat over gelijkheid in Zweden.

Gebruik tekst 3.

Volgens tekst 3 hebben de Zweden een stereotype van egalitarisme.

- 1p **9** Leg uit dat in 'de egalitaire Zweden' een stereotype te herkennen is. Gebruik in je uitleg een omschrijving van het begrip stereotype en informatie uit tekst 3 waaruit stereotype blijkt.
- 1p **10** Leg vervolgens uit dat dit stereotype van de Zweden ideologisch is. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept ideologie en informatie uit tekst 3 waaruit ideologie blijkt.

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 geeft Bengtsson vanuit de modernistische benadering kritiek op de nationalistische benadering van de ontwikkeling van de Zweedse nationale identiteit.

- 4p **11 a** Leg vanuit de nationalistische benadering uit dat het egalitarisme onderdeel uitmaakt van de Zweedse identiteit. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de nationalistische benadering en informatie uit tekst 3 waaruit het gekozen kenmerk blijkt;
  - de omschrijving van het kernconcept identiteit en informatie uit tekst 3 waaruit identiteit blijkt.
- b** Leg uit dat in de kritiek van Bengtsson de modernistische benadering te herkennen is. Gebruik in je uitleg een kenmerk van de modernistische benadering en informatie uit tekst 3 waaruit het gekozen kenmerk blijkt.

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 beschrijft Bengtsson de democratisering van de Zweedse samenleving in de twintigste eeuw.

- 3p **12** Leg uit dat in zijn beschrijving van de democratisering in Zweden het conflict-paradigma te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van het conflict-paradigma en informatie uit tekst 3 waaruit het gekozen kenmerk blijkt;
  - de omschrijving van het kernconcept democratisering en informatie uit tekst 3 waaruit democratisering blijkt.

Gebruik tekst 4.

In tekst 4 beschrijven Berggren en Trägårdh de institutionalisering in de Zweedse verzorgingsstaat in de twintigste eeuw.

- 2p 13 Leg uit dat in hun beschrijving van de Zweedse verzorgingsstaat institutionalisering te herkennen is. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept institutionalisering en **twee** voorbeelden uit tekst 4 om institutionalisering te illustreren.

Gebruik tekst 4.

In Zweden heeft zich een proces van verzelfstandiging voltrokken. Verzelfstandiging maakt onderdeel uit van een paradox van modernisering.

- 1p 14 Beredeneer dat deze paradox van modernisering te herkennen is in de moderne Zweedse samenleving, volgens Berggren en Trägårdh. Gebruik in je redenering deze paradox van modernisering en informatie uit tekst 4 om deze paradox te illustreren.

Gebruik tekst 4.

In tekst 4 beschrijven Berggren en Trägårdh de Zweedse samenleving. Hofstede onderscheidt vijf dimensies waarop je culturen in samenlevingen van elkaar kunt onderscheiden. Twee dimensies van Hofstede zijn termijngerichtheid en onzekerheidsvermijding. Elke dimensie heeft twee polen, zoals de pool langetermijngerichtheid en de pool kortetermijngerichtheid.

- 2p 15 Classificeer de Zweedse cultuur volgens Berggren en Trägårdh door deze in te delen op een pool van **twee andere** dimensies. Gebruik in je antwoord per dimensie een pool en per pool informatie uit tekst 4. *Let op: je mag de dimensies termijngerichtheid en onzekerheidsvermijding **niet** gebruiken.*

Gebruik figuur 1.

Figuur 1 laat verandering in de inkomensongelijkheid in Zweden en in twee andere West-Europese landen zien vanaf het eind van de negentiende eeuw.

- 1p 16 Beschrijf de verandering van de inkomensongelijkheid in de jaren tachtig van de twintigste eeuw ten opzichte van het begin van de twintigste eeuw, volgens figuur 1. Gebruik in je antwoord informatie uit figuur 1 over de mate van ongelijkheid.

Er zijn verschillende sociale, economische en politieke factoren in West-Europese landen die deze verandering kunnen verklaren. Een van deze factoren is de toegenomen macht van de arbeidersbeweging.

- 2p 17 Geef met een **andere** factor een verklaring voor de veranderde mate van ongelijkheid in de jaren tachtig van de twintigste eeuw in West-Europa ten opzichte van het begin van de twintigste eeuw.

Gebruik figuur 2.

Figuur 2 is een kaart over meervoudige armoede in Europa tussen 2014 en 2017. Met deze kaart kan Zweden vergeleken worden met andere landen in Europa.

- 2p 18 Leg met Zweden en een ander Europees land uit dat in figuur 2 sociale ongelijkheid tussen deze Europese landen te herkennen is. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid en informatie uit figuur 2 om sociale ongelijkheid te illustreren.
- 1p 19 Formuleer een hypothese over meervoudige armoede en de geografische ligging van Europese landen die met de gegevens uit figuur 2 te toetsen is. Gebruik in je formulering: Hoe ..., des te ...

Opgave 3 De Big Data Paradox

Bij deze opgave hoort tekst 5 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Voor onderzoek wordt tegenwoordig vaak gebruikgemaakt van Big Data. Big Data zijn datasets met een grote hoeveelheid gegevens, dikwijls gecombineerd uit verschillende bronnen. Ook het gedrag van mensen wordt onderzocht met Big Data. Statistici waarschuwen voor verkeerde conclusies uit onderzoek met Big Data. Naast statistische voordelen van het gebruik van Big Data zijn er ook statistische nadelen. Dat wordt de Big Data Paradox genoemd.

Gebruik tekst 5.

Er volgt een opsomming van zes typen onderzoek:

- 1 beschrijvend onderzoek
- 2 empirisch onderzoek
- 3 kwalitatief onderzoek
- 4 kwantitatief onderzoek
- 5 theoretisch onderzoek
- 6 verklarend onderzoek

- 1p 20 Welke **drie** typen onderzoek omschrijven de Big Data-onderzoeken naar vaccinatiebereidheid uit tekst 5? Schrijf de drie nummers op.